

Socialdepartementet

Remissvar avseende betänkandet Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)

Ert dnr: S2023/02576

Utifrån utredningens uppdrag och det utökade behov av samverkan mellan myndigheter för att bekämpa brott mot välfärdssystemen som identifierats, anser förvaltningsrätten att det finns goda skäl för de förslag som lämnats. Förvaltningsrätten har emellertid, utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, följande synpunkter.

Inhämtning av personuppgifter m.m.

Förvaltningsrätten delar utredningens bedömning att de i betänkandet lämnade förslagen, bl.a. om inhämtning av uppgifter mellan olika myndigheter, utökad uppgiftsskyldighet om annan än den som uppstår stöd/bidrag samt generell uppgiftsskyldighet för bl.a. banker och andra penninginrättningar, utgör stora ingrepp i den personliga integriteten. En grundläggande princip inom sekretessregleringen är vidare att sekretess som huvudregel inte följer med en uppgift när den lämnas till en annan myndighet. Detta innebär att samma uppgift kan omfattas av olika starka sekretessbestämmelser beroende på vilken myndighet som uppgiften begärs ut från. Mot bakgrund av det stora ingrepp i den personliga integriteten som betänkandet innebär, hade förvaltningsrätten önskat en mer fördjupad analys i dessa delar.

Prövning av undantag från bidragsspärr

Prövningen av undantag från en lagakraftvunnen bidragsspärr kommer att innebära en helt ny ärendetyp för myndigheterna och en helt ny måltyp för förvaltningsdomstolarna.

Förvaltningsrätten ser, utifrån de överväganden som presenterats i betänkandet, att den föreslagna prövningen i många fall kan bli mycket

komplex. Det finns även risk för att parallella prövningar om snarlika frågor pågår samtidigt i olika instanser, dvs. hos olika beslutsmyndigheter och förvaltningsdomstolar. Detta kan för de inblandade bli svåröverskådligt. Av denna anledning är det viktigt med ett tydligt och transparent regelsystem. Det innebär även att det ställs höga krav på beslutsmyndigheternas utformning av beslut och bakomliggande utredning.

Förvaltningsrätten önskar även ett vidare resonemang om det valda rekvisitet *särskilda skäl* i avsnitt 12.9, avseende möjlighet till undantag från bidragsspärr. Särskilt varför just särskilda skäl har valts och inte exempelvis *synnerliga skäl* som också är relativt vanligt förekommande inom förvaltningsrätten vid restriktiva bedömningar.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Ronny Idstrand efter föredragning av förvaltningsrättsnotarien Alexandra Kessler Gustafsson. Förvaltningsrättsfiskalen Anna Andersson har deltagit i beredningen.

Ronny Idstrand
Chefsrådmän